

Toelichting artikel 'Richtlijnen indicatie Hulp bij het huishouden'

Doelgroep hulp bij het huishouden

De Wmo 2015 geeft gemeenten de opdracht de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van Goudse inwoners te bevorderen en te behouden. Daartoe kunnen verschillende voorzieningen worden ingezet wanneer de zelfredzaamheid afneemt, waaronder de huishoudelijke hulp. De gemeente heeft beleidsruimte bij het kiezen van de voorzieningen en de wijze waarop die worden toegekend, ingezet en bekostigd. Doel van de Wmo 2015 is kwetsbare mensen zo lang mogelijk zelfredzaam en zelfstandig thuis te kunnen laten wonen en leven.

De gemeente Gouda doet dit (onder andere) door hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening aan te bieden. De criteria voor toewijzing van een maatwerkvoorziening zijn beschreven in de verordening maatschappelijke ondersteuning. De maatwerkvoorziening is in de vorm van Zorg in natura (ZIN) en een Persoonsgebonden budget (Pgb) beschikbaar. De maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden ziet erop toe dat inwoners die dat zelf niet kunnen, die niet over iemand beschikken in het sociale netwerk die hen daarbij kan helpen, en waarvoor geen algemene voorziening aanwezig is, een gestructureerd huishouden kunnen voeren.

Hiervoor heeft de gemeente in Midden-Holland verband (via de NSDMH) overeenkomsten afgesloten met als resultaat van de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden: 'Partijen streven met de Maatwerkvoorziening Hulp bij het huishouden het bevorderen, het behoud of het compenseren van zelfredzaamheid van een Inwoner na, die zonder deze Maatwerkvoorziening Hulp bij het huishouden niet in staat zou zijn een gestructureerd huishouden te voeren'.

Uitspraak Centrale Raad van Beroep mei 2016

Op 18 mei 2016 heeft de CRvB de eerste uitspraken gedaan over hulp bij het huishouden onder de Wmo 2015. Uit deze uitspraken blijkt dat het beleid van de gemeente Gouda op belangrijke punten kan worden gehandhaafd. Hulp bij het huishouden wordt onder de Wmo aangeboden, een systeem van normering kan en mag worden toegepast, iedere indicatie is gebaseerd op een individueel onderzoek en de omvang is individueel bepaald.

Echter is er door de uitspraken ook een belangrijk aandachtspunt ontstaan. Immers de toe te passen normtijden, die afwijken van het eerdere gehanteerde protocol CIZ, moet volgen de CRvB gebaseerd zijn op een objectief onderzoek naar de noodzakelijke handelingen en de frequentie daarvan. De huidige aanpassingen in beleid zijn hier het resultaat van.

Het Goudse protocol uit 2013 was qua activiteiten gebaseerd op het MO-zaak en het CIZ protocol. De gemeente Gouda maakt bij de aanpassing in beleid gebruik van de objectieve en onafhankelijk vastgestelde protocol van het CIZ en van het KPMG onderzoek in Utrecht.

Via de aanpassing in het beleid wil de gemeente die inwoners bereiken die langer thuis moeten blijven wonen en waar een zwaardere ondersteuningvraag ontstaat op het onderdeel zelfredzaamheid in het eigen huishouden. We willen voor deze doelgroep via een extra investering meer ruimte creëren om beter maatwerk te leveren via de activiteiten die onder voor die doelgroep cruciaal zijn om langer thuis te wonen: specifiek is dat het onderdeel boodschappen, de maaltijdverzorging en het wassen.

Voor deze onderdelen zullen we richtlijnen hanteren die overeenkomt met het CIZ protocol. Welke objectief en onafhankelijk is vastgesteld. Voor het huishoudelijk werk (licht en zwaar) maken wij gebruik van de norm die zorgvuldig onderzocht is door KPMG voor de gemeente Utrecht.

Via het creëren van extra ruimte bij psychosociale begeleiding, meerzorg bij intensief gebruik, een hoge vervuilingsgraad of specifieke problematiek wil het college de uitvoering nog beter in staat te stellen maatwerk te leveren.

Geen protocol, maar richtlijn

Op basis van bovenstaande analyse en onderbouwing is ervoor gekozen om het Goudse beleid aan te passen. Het college heeft ervoor gekozen (op aanraden van VWS en VNG) om niet wederom te spreken over een protocol, maar over richtlijnen ter indicatie. Het past niet in de bedoeling van de Wmo2015 om met afvinklijsten te werken die leiden tot een aantal uren. Het woord protocol kan die associatie wekken.

Ten slotte: het is ten alle tijden van belang om voor ogen te houden dat er in deze Regeling Maatschappelijke Ondersteuning wordt gesproken van een kadering waarin richtlijnen voor indicatiestelling zijn verwoord. Met behulp van het keukentafelgesprek wordt een afweging gemaakt in relatie tot die richtlijnen. Individuele afwijkingen zijn altijd mogelijk, mits beargumenteerd vanuit de feitelijk geconstateerde noodzakelijk geachte aspecten en helder toegelicht in de beschikking.

De leefeenheid is primair zelf verantwoordelijk / gebruikelijke zorg

Onder een leefeenheid wordt verstaan 'alle bewoners die een gemeenschappelijke woning bewonen met als doel een duurzaam huishouden te voeren'. Indien tot de leefeenheid, waar de cliënt deel van uitmaakt, één of meer huisgenoten behoren die wel in staat zijn het huishoudelijk werk te verrichten, komt men niet in aanmerking voor hulp bij het huishouden. Wij spreken dan van gebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg is de ondersteuning die huisgenoten geacht worden elkaar te bieden, omdat zij als leefeenheid een gemeenschappelijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden.

Het principe van gebruikelijke zorg heeft een verplichtend karakter en hierbij wordt geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, gezinssamenstelling, de wijze van inkomensverwerving, drukke werkzaamheden, lange werkweken of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden.

Indien uit medisch onderzoek blijkt dat een huisgenoot aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden is gebruikelijke zorg niet van toepassing.

Algemene hulpmiddelen:

Algemene hulpmiddelen hebben voorrang op individuele voorzieningen. Waar nodig zal een individuele voorziening worden verstrekt. Hoe de keuze zal worden gemaakt is altijd een individuele afweging.

Bij algemene hulpmiddelen moet men denken aan een afwasmachine, aangepast bestek, het plaatsen van een verhoging voor een wasmachine, een wasdroger, een stofzuiger. Als een technisch hulpmiddel niet aanwezig is of gerealiseerd kan worden maar wel een goede oplossing biedt, is dit voorliggend op het inzetten van hulp.

Algemeen gebruikelijke voorziening

Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen worden als algemeen gebruikelijk beschouwd. Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk te beschouwen is, hangt af van de geldende maatschappelijke normen van het moment van de aanvraag. Te denken valt hierbij aan: boodschappen service, maaltijdservice, klussendienst, ramenwasservice etc.